AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHİYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ

Mama-ginekologiyada fizioterapiya və reabilitasiya

FƏNNİ ÜZRƏ

050803 – “Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya” ixtisası üzrə

TƏDRİS PROQRAMI

BAKI – 2023

Tərtib edən:

“Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya”
kafedrasının əməkdaşları

Kafedra müdiri, t.ü.f.d. dosent Paşa Mehdiyev Surxay oğlu **İmza_________**

t.ü.f.d., dosent Sədaqət Quliyeva Qədir qızı **İmza_________**

t.ü.f.d., assistent Vaqif Cəlilov Çingiz oğlu **İmza_________**

Rəy verənlər:

1. Universitet daxili
2. Universitetdən kənar (yerli və ya xarici)

Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn Elm və Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi təhsil proqramında mövcuddur.

Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn universitet tərəfindən müəyyən edilmiş fəndir və tədris işçi planında mövcuddur.

Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər

1 – Kafedradan çıxarış
2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
7 – Rektrorun adından Elm və Təhsil Naziriliyinə məktub
8 – A4 formatında təqdim etmək olar

Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetində nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər

1 – Kafedradan çıxarış
2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
7 – Kafedra müdirinin adından rektora məktub
8 – A4 formatında təqdim etmək olar

GİRİŞ

AKTS: 3

Fənnin məzmunu

Mamalıq bəşəriyyətin yarandığı gündən meydana gəlmişdir. Əsrlər boyunca doğuşa yardım ilə yaşlı, təcrübəli qadınlar məşğul olmuşlar. Müasir dövrdə tibbin bütün sahələrində olduğu kimi mamalıq və ginekologiyada da elmin ən qabaqcıl nəaliyyətləri özünə yer tapmışdır. Bu ananın, dölün, yenidoğulmuşların və eləcədə reproduktiv yaşda olan qadınların orqanizmində gedən hər hansı bir patoloji prosesslərin vaxtında, tez aşkar olunmasına və onların ən yüksək səviyyədə patogenetik əsaslandırılmış müalicə və korreksiya edilməsinə imkanlar yaratmışdır. Ana və uşağın mühafizəsi, reproduktiv sağlamlığın qadın həyatının bütün dövrlərində qorunması dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biridir.

Bu proqram fiziotterapevt ixtisası üçün tələb olunan müasir mamalıq və ginekologiyanın ən vacib sahələrini əhatə edir.

Fənnin məqsədi:

Qadın həyatında, sağlamlığında problem yaradan hallarla bağlı qoruyucu yanaşmaların və bu hallarla bağlı fizioterapiya müalicə metodları haqqında bilgiləri verməkdir.

Tələbə nəyi bilməlidir:

1) Fizioloji və patoloji hamiləliyin gedişatını və xüsusiyyətlərini.
2) Fizioloji və patoloji ginekologiyanın xüsusiyyətlərini.
3) Mamalıq və ginekologiya patologiyalarında aparılan müalicənin xüsusiyyətlərini.
4) Müalicə müəssisələrində fizioterapiya xidmətini təşkilini.
5) Kliniki praktikada fizioterapevtik prosedurların işlədilməsi xüsusiyyətlərini.

Tələbə nəyi bacarmalıdır:

1) Fizioterapevtik prosedurları aparmağa olan göstəriş və əksgöstərişlərini aşkar etməyi
2) Həkimin təyinatı üzrə hər hansı bir fizioterapevtik prosedurları yerinə yetirməyi
3) Tibbi reabilitasiyada yerinə yetirərkən nəzərdə tutulan hər hansı bir tibb bacısı qulluğunu həyata keçirməyi
4) Əmək mühafizəsi və texniki təhlükəzsizlik qaydalara əməl etməyi.

Tələbə nəyə yiyənməlidir:

1) Hamiləlikdə və ginekolojı xəstələrdə fizioterapevtik müalicə təşkilinin əsas prinsiplərinə
2) Fiziki amillərin əsas patoloji prosessə və eləcədə orqanizmin digər orqan və sistemlərinə təsir mexanizmlərini təsvir edən biliklərə
3) Tətbiq edilən fizioterapevtik faktorların uyğunluq və ardıcılıq prinsiplərinə
4) Fizioterapevtik müalicəyə olan göstəriş və əksgöstərişə aid biliklərə
5) Patologiyanın xüsusiyətindən asılı olaraq müvafiq fizioterapevtik müalicə üsulunu seçmək qabiliyyətinə
6) Fizioterapevtik müalicə cihazlarından istifadəsi zamanı təhlükəsizlik qaydalarına
7) Aparılan fizioterapevtik prosedurların sənədləşdirmə prinsiplərinə.

Proqram

1. Fizioterapiya keçirilmiş ağır somatik xəstəliklərdən, iltihabı prosesslərdən, cərrahi müadaxilələrdən sonra orqanizmin sağlamlığının, həyat tonusunun, orqan və sistemlərin funksional qabilliyyətinin bərpa olunmasında, reabilitasiyasında mühüm rol oynayır. Fiziki faktorların təsiri altında qan dövranın güclənməsi, mübadilə prosesslərin yaxşılaşması, toksinlərin orqanizmdən tez xaric olması nəticəsində iltihabı prosesslərin zəifləməsi baş verir.
Mamalıqda tədbiq edilən fizioterapevtik prosedurlar uşaqlığın tonusunun azalması, toksikozun zəifləməsinə kömək edir.
Ginekologiyada fizioterapiya prosedurları sidik-cinsiyyət üzvlərinin xəstəliklərində, amenorreya, ağrılı aybaşılarada, oliqo- və opsomenorreyalarda, kiçik çanaq orqanlarında olan bitişmələrdə (iltihabi xəstəliklərdən və cərrahi müdaxilədən sonra), reabilitasiyada köməkdir.

2.Fənn 30 saat mühazirə, 10 saat seminar şəkilində 3 kreditdə tədris olunacaq.

3. Fənn III kursda, VI semestrdə (yaz semestrində) tədris olunacaq.

4.Tələbələr ginekoloji problemlərə aid təməl bilgilər əldə edəcəklər

5. Fənnin tədrisi tələbələrə ana və uşaq sağlamlığı sahəsində reabilitoloq kimi fəaliyyət göstərməyə istiqamət verəcəkdir.

Fənnin tədris formatı

1. **<u>Üz-üzə</u>**

Hər movzunun ədəbiyyatı (kitab (adı, fəsili), məqalə (jutnalın adı, ili, nömrəsi, səhifəsi və s.) və həmin ədəbiyyatın veb-adresi göstərilməlidir

Fizioterapist və reabilitoloq ixtisası üzrə III kurs tələbələri üçün " Mama-ginekologiyada fizioterapiya və reabilitasiya" fənnindən mühazirələrin mövzu planı

N	Mövzu	saat
1	Ginekologiyaya giriş	2
2	Qadın cinsiyyət orqanlarının funksional anatomiyası	2
3	Hamiləliyin fiziologiyası	2
4	Doğuşun fizioloji dəyişiklikləri	2
5	Hamiləlikdən əvvəlki dövr. Hamiləlikdə diskomfort şəraitinin aradan qaldırılması Postnatal dövrdə tədbirlər	2

Fizioterapist və reabilitoloq ixtisası üzrə III kurs tələbələri üçün " Mama-ginekologiyada fizioterapiya və reabilitasiya" fənnindən təcrübə dərslərinin mövzu planı

N	Mövzu	saat
1.	Fizioloji hamiləlik, patoloji hamiləlik	2

2.	Normal aybaşı tsikli. Aybaşı tsiklin pozulmaları	2
3.	Alqodismenorreya. Yumurtalıqların polikistoz sindromu	2
4	Qadın cinsiyyət üzvlərinin iltihabı xəstəlikləri (spesifik, qeyri spesifik iltihabı xəstəliklər)	2
5	Klimaks	2
6	Reabilitasiyon tədbirlərin istiqamətləri	2
7	Kəskin və xroniki endometrit: patogenezi, klinikası, müalicəsi, reabilitasion fizioterapevtik tədbirlər.	2
8	Kəskin və xroniki adneksit: patogenezi, klinikası, müalicəsi.	2
9	Uşaqlığın mioması	2
10	Endometrioz	2
11	Sonsuzluq	2
12	Qadın cinsiyyət üzvlərinin xoş və bədxassəli şişləri	2
13	Onkoloji skrininqlər	2
14	Ümumi ginekoloji şərtlər	2
15	Ginekoloji cərrahi əməliyyatlar sonrası reabilitasiya	2

METODİKİ TƏMINAT:

1) Hopkins J., editor: Oral E. Ginekologi və Obstetriks El Kitabı. 4 baskı Amkars: geineş tip kitab evi 2012.
2) Çiçək N.M., Akürek Çelik Ç., Haberal A., Kadın xastalıkları və doğum bilgisi, 3, baskı, Ankara atlas kitabçılık 2012.
3) Методы простейшей физиотерапии. Ростов на Дону. 2014г.
4) Physiotherapy in Obstetrics and Gynaecology /Second edition /2004/ ISBN 0 7506 2265 2

1- TEXNİKİ TƏCHİZAT:

Fənn üzrə mühazirə və praktiki məşğələlər multimedia avadanlıqları (proyektor, ekran və s.) ilə təchiz olunmuş auditoriyalarda keçirilir.

Kağız formatı 60x84 1 / 16
Sifariş . Tiraj 30.

Azərbaycan Tibb Universitetinin
nəşriyyatında çap edilmişdir.
Tel.: (012) 595-55-76